

An abstract painting featuring a complex interplay of colors and textures. The palette is dominated by vibrant reds, deep blues, and dark blacks, with lighter, more muted tones of grey and white. The composition is filled with expressive, gestural brushstrokes and fine, dark lines that create a sense of movement and depth. The overall effect is one of dynamic energy and emotional intensity.

HELENA MARDEŠIĆ – SIKORA

Slikati obično-otkrivati skriveno

Slikati obično-otkrivati skriveno

Tek dva decenija slikarske avanture!

U prolazu, 2010., kombinirana tehnika

Generacije mladih umjetnika poslije osamdesetih godina prošlog stoljeća na svježim krilima postmoderne znaju da distinkcije između aktualnog i retro više ne postoje, sve je moguće i „sve prolazi“. Umjetnički pravci i preporučljivi parametri nestaju, a u središte usitnjenog svijeta i atomiziranih struktura dolazi umjetnik pojedinac koji traži svoje mjesto, zadovoljava se položajem nevidljive čestice u sveopćoj kakofoniji koja izolirane glasove ne registrira. Čini se da je nepostojanje jedinstva i vodeće optimistične umjetničke prakse učvrstilo heterogenost i prividno smirilo sukobljene skupine koje čeka sudbina izmanipuliranih žrtava tržišne ekonomije. Umjetnik nema ništa do golog talenta, prilagođava se oslobođenoj medijskoj kulturi i u urbanim središtima traži prostor iskazivanja svog umjetničkog senzibiliteta. Taj novi prošireni okvir multikulturalizma i kulturne globalizacije, koji zrcali daleko šire duhovne horizonte, u dodiru s lokalnim zoomiranim okolnostima djeluje poput eksploziva potičući pluralističke potencijale koje zrače optimizmom. Krajnja ponesenost i utvrđivanje likovnih kriterija koji nose Helenu Mardešić-Sikoru u kaotičnom vremenu srednje umjetničke škole u Splitu, a potom i Likovne akademije u Zagrebu (diplomirala 1998.) nisu mladu umjetnicu formirali kao buntovnicu ili radikalnog inovatora, već radije kao nekoga tko u sebi utvrđuje pouzdane standarde i ne slijedi slijepo postmodernističke diktate s obiljem promjena i formalnih imperativa. Istina, Helena ne bježi od citata, ponavljanja motiva, referiranja na starije umjetnike (npr. Ivančić), ali ne da bi „skidala“, već reinterpreterala, tragala za novim rasponima mimezisa i fizisa oslikane površine, odnosom prema podlozi i funkciji kontrapunkta s ekspresivnim naglascima do ritmizacije crteža i krajnje iskrenosti pred motivom (Vrkljan, Keser). Pokazat će se da je ostajanje izvan dominantne umjetničke atmosfere, silne produkcije i medijske galame uz formiranje individualne pozicije, prvenstveno tretiranjem slike kao autonomne i neponovljive estetske činjenice, od posebne važnosti. Postizanje artistske svijesti ide usporedo s izgradnjom specifičnog vizualnog jezika i komunikacije koja želi nešto otkriti ili upozoriti ma koliko se umjetnica suzdržano odnosila prema svemu što okružuje prostor same likovnosti. Dodajmo tomu da je Helena i dalje na pozicijama ekstremne jednostavnosti, gotovo asketizma u pogledu rada, ali složenih zamisli i senzibilne elaboracije koja nikad nije trivijalna opisnost koliko čežnja, nostalgija, imaginacija koja zapamćene pejzaže pretvara u subjektivne krajolike duše, u portrete. Nije nevažno upozoriti da je Helena čvrsto vezana uz Komiju na otoku Visu koja je definira kao genius loci slikara, mjesto u kojemu se suočava s istinom o sebi i svojim nataloženim saznanjima.

Pred nama je svojevrsna mala retrospektiva radova Helene Mardešić-Sikore, recentni uvid u stanje njezina atelijera poslije dva decenija „podrumskog“ rada, slikarska vertikala koja započinje još prije diplomiranja 1998. i traje do danas. Od samog početka slikarske avanture njezino slikarstvo nije programskog, već intimnog i intimističkog karaktera. U fokusu su ženski portreti /ljudsko tijelo kao jedan od najzahtjevnijih i najatraktivnijih motiva uopće, koji su ujedno odavno zacrtani put slikaričina interesa. Heleni je jasno da se ne radi samo o formi lica, koje je bitno, nego je portret i odraz stanja i doživljaja samog umjetnika. Pokazalo se da su kult ženskog tijela i putena ljepota mahom tema prošlosti, dok suvremena umjetnost razara tijela i unosi neke nove razine doživljaja. Helena još ne otvara probleme neke nove konceptualne razine oslanjajući se na metaforičku i simboličnu interpretaciju. Ipak, njezina gradnja por-

treta i prostora slike je dojmljiva, metjerska razina uvjerljiva sa specifičnim odnosom svijetlih i tamnih ploha iz kojih izranja crtež/kroki elementarnog likovnog naboja i pročišćene vizualnosti, uspjelo nizanje i međusobno dopunjavanje portreta i kasnije brodova što stvara dojam diptiha, triptiha i poliptiha. Kruna izložbe su portreti koji su sačuvani u memoriji slikarice dok je još kao djevojčica lutala kamenim ulicama Komiže i dočekivala falkuše nona Paola. Pokazalo se da su se motivski flashbackovi mjesta okrenutog moru pretvorili u temu, registar odnosa i osjećaja, spiritualna zavičajnost duhovne i morfološke koherencije koja sve uspomene vezuje u sada i ovdje. Kao da je stara kuća u polju postala skloništem, skriveno mjesto za bijeg pod zlatnu kupolu sna, žalo i obala gdje se od rana jutra skupljaju žene ribara čekajući male ulove ribe da bi ih na bačvama prodavali uz more ne upoznavši vrijeme vedrine i radosti na putu kroz šiblje života. U toj atmosferi koja spaja fantaziju i realnost kao da se ljubav traži ispočetka, kada se jutro razlilo po licima i tijelima mahom ostarjelih žena da bi pokazalo nadmoć boli i nemir duha okrenutog unutarnjem svijetu. Nema tomu dugo da se u jednoj newyorškoj galeriji okupljena ženska elita slikarica ogledala na temu *The Woman Destroyed* slavne Simone de Beauvoir, prikazujući u svim tehnikama tužni outfit ostarjelih žena kojima treba pomoć. Uspjeh feministica je bio iznad očekivanog... Helenina komiška priča je bez kalkulacija i potrebe za izvanjskim efektom koja igra na kartu dopadljivosti, ona osjeća povezanost s odabranim likovima, sugestivnošću i suspregnutim koloritom, kao da pita - je li starost stvarno parodija života? Doživljaj atmosfere je sjetan, ali istodobno krije u sebi čudesnu radost trenutka, pogleda, koketnosti... Kada umjetnica kazuje o običnom i svakodnevnom, ona pobija jednoličnost života i otkriva ono nevidljivo i skriveno!

Novi i raznoliki interesi slikarice poticani su nerijetko i preko raznih narudžbi ili temama koje su budile njezin interes. Sklonost koloru i raznim kromatskim mogućnostima dolaze do izražaja u Vrličkom kolu koje pršti pokretom i skokovima snažnih momaka s rasponom crvenog, bijelog i crnog akrila koji djeluju na promatrače. Helena se također potvrdila i kao suptilni promatrač jednog komornog okupljanja oko glasovira i maestre sa smislom za oblikovanje prostora i stvaranje toplog i sugestivnog ugođaja. Posebnu pozornost Helena je posvetila obilježavanju pomorske bitke kod Visa 1866. koja je obilježila povijest pomorskog ratovanja i proslavila mornaricu Habsburške Monarhije. Sukob ratnih brodova složena je slikarska tema, ali je umjetnica uspjela rekonstruirati glavne brodove, njihove oznake i osobine postižući hladnim i gotovo nadrealnim konstrukcijama dramatiku sukoba i fascinaciju s naglascima blagih i pastelnih plavetnila i sivih magli koje su odnijele tolike žrtve. Pred nama kao u pogrebnoj povorci stoje brodovi bez ljudi u moru čija se mutna boja ne razlikuje od neba do kojega se dižu udaljeni jezici vatre i crni dimovi ratnih zgarista. Ti jezivi prizori podsjećaju na gotovo statični položaj riba u nečistom moru koje bezglavo plutaju bez sjaja i boje.

Helena Mardešić-Sikora ovom se malom retrospektivom potvrđuje kao ozbiljna i senzibilna umjetnica čiji su radovi (slike, grafički dizajn, keramika, patchworci i dr.) rezultat iskrenih emocija, sjećanja i svojevrsnog oduška. Dosljedno i samosvojno, Helena je u današnjem općem košmaru i zanemaru, unatoč svojim drugim radnim obvezama, uspjela sačuvati toliko motivacijskih impulsa i ponuditi govor tišine i pregršt životnih tajni koje se kriju ispod slika pojavnoga svijeta. Nadamo se da ne bi trebalo čekati još dvadeset godina do njezine naredne izložbe, bez obzira na oslobođenost specifičnog odnosa spram javnosti.

Tonći Šitin

Kupačica, 2000., kombinirana tehnika

Žena s ribama, 2006., kombinirana tehnika

Sama sobom..., 2011., kombinirana tehnika

Usud žena, 2011., kombinirana tehnika

Intermezzo...,
2006., kombinirana
tehnika

Vrličko kolo, 2015., kombinirana tehnika, sama na stranici

Helena Mardešić-Sikora rođena je u Splitu. Ljubav prema umjetnosti utjecala je na njezin izbor srednje Umjetničke škole u Splitu u kojoj je svladala brojne tehnike i vještine te razvila kreativnost na više polja. Logičan nastavak bio je studij na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje je diplomirala 1998. godine u klasi prof. Eugena Kokota. U godinama koje slijede i promijenjenim okolnostima posvetila se poslu u zdravstvu, ali je slikarstvo ostalo stalni dio njezine intime, koje je nikada nije napustilo. Slikanje se, uz grafički dizajn, keramiku i izradu patchworka, sve više razvijalo kao princip „unutrašnje nužnosti“. Do sada je realizirala pet samostalnih izložbi i sudjelovala na mnogim skupnim izložbama i kolonijama. Članica je HULU-a Split. Udana je i majka dvoje studenata.

Samostalne izložbe:

2006. Vis, Galerija Jakinovi dvori
1995. Trogir, Muzej grada Trogira
1995. Split, Galerija Salon Galić
1994. Split, Galerija Salon Galić
1994. Zagreb, Galerija Moderna vremena

Kontakt: helena@ateljers.com

Viški boj - Pred bitku II, 2018., kombinirana tehnika

Ribareva žena, 2006., kombinirana tehnika

Viški boj, diptih-crtež, 2018., kombinirana tehnika

SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U SPLITU

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU
Sveučilišna galerija "Vasko Lipovac"
Ruđera Boškovića 31, Split
<http://www.unist.hr/>
<http://www.svkst.unist.hr/>

Izložba
HELENA MARDEŠIĆ-SIKORA
Slikati obično-otkrivati skriveno
Rujan 2018.

Kustos izložbe Tonči Šitin / **Postav izložbe** Helena Mardešić Sikora, Tonči Šitin / **Nakladnik kataloga** Sveučilišna knjižnica u Splitu / **Za nakladnika** Mirta Matošić / **Voditelj projekta** Branko Matulić / **Urednica** Helena Trze Jakelić / **Tekst** Tonči Šitin / **Lektura** Maja Biliškov / **Fotografije** Branko Bralić / **Grafičko oblikovanje** Neven Marin / **Tisak** Dalmacija papir d.o.o. / **Naklada** 200

IZLOŽBA UZ POTPORU

